



The Kukang Rescue Program v roce 2018



The Kukang Rescue Program je primárně zaměřen na boj proti ilegálnímu obchodu se zvířaty a ochranu outloně váhavého (*Nycticebus coucang*) v Indonésii, především v provincii Severní Sumatra. Avšak aktivity programu se co do počtu, intenzity i kvality stále rozšiřují. Tento report je tak souhrnem událostí, které se odehrály nejen na Sumatře, ale i v České republice, Evropě a na internetu v roce 2018.

Záchrané a rehabilitační centrum na Sumatře

V roce 2018 se záchrané a rehabilitační centrum programu rozšířilo o několik nových staveb. Byla postavena nová vjezdová brána, malá budova pro ochranku a celé záchrané centrum bylo za účelem lepšího zabezpečení oploceno pomocí 1,5 m vysoké sítě. V karanténní části záchraného centra byla postavena nová vrata, čímž se tato část pozemku uzavřela a nebude přístupna pro veřejnost. Postaven byl nový, větší sklad materiálu a vybavení. Dále proběhly rekonstrukční práce na poškozených částech centra, oprava poničeného plotu, výměna listové střechy karantény pro outloně a zabezpečení hmyzí farmy proti dešti.



Základy stavby vjezdové brány



Nově postavená vjezdová brána



Stavba skladu materiálu



Oplocení záchraného a rehabilitačního centra



Výměna listové střechy karantény pro outloně



Nová vrata karanténny části

Do kliniky záchraného a rehabilitačního centra již byla dovezena inhalační anestezie, na kterou byla v roce 2017 vyhlášena sbírka v rámci [crowdfundingové kampaně](#). Klinika byla vybavena i novou speciální skříní a dalším drobným vybavením.



Instalace nové inhalační anestezie



Vybavená klinika záchraného a rehabilitačního centra

V centru došlo i k dalším úpravám a vylepšením. Jedním takovým bylo vytvoření „odvodňovacího a biodiverzitého“ jezírka, které slouží jako bezpečné prostředí pro volně se vyskytující živočichy a rostliny a jehož cílem je přispět ke zvýšení biodiverzity celého záchraného a rehabilitačního centra, rozkládajícího se na ploše přibližně o velikosti 2,5 hektaru. Kromě bezpečného přístupu k vodě, možnosti úkrytu, potravy a prostoru k rozmnožování pro místní faunu zajišťuje toto jezírko i zadržování vody z podmačeného okolí. Toto „biodiverzitně-odvodňovací“ jezírko vzniklo před kanceláří v karanténny části centra. Za jezírkiem a kolem kliniky byly dále vybudovány i odvodňovací žlaby, které stahují vodu do dalších tůní v areálu. Kromě vytvoření zmíněného jezírka se od začátku vzniku centra systematicky rozvíjely i další aktivity přispívající ke zvýšení

biodiverzity celého areálu. V centru byla ponechána řada tůňek, bažin a dalších míst, kde je záměrně zadržována voda tak, aby byl zpomalen její odtok z krajiny. Při stavbě centra byla na pozemku zachována původní pestrá vegetace, a navíc bylo vysázeno několik desítek kvetoucích a plodonosných rostlin a stromů. Zachováno bylo i několik mrtvých a spadlých stromů a jejich kmenů (například 5 m dlouhý kmen velkého stromu, který byl zasažen bleskem). Toto tzv. „mrtvé dřevo“ slouží jako místo k životu, k rozmnožování, jako úkryt a zdroj potravy pro hmyz, obojživelníky, plazy, ptáky, netopýry a další savce, kteří se v centru přirozeně vyskytují. Tato opatření v záchraném a rehabilitačním centru slouží navíc jako inspirace pro místní zaměstnance, návštěvy a také děti, které navštěvují anglicko-environmentální školu provozovanou záchraným programem Kukang v sousedství centra.

V centru byl dále zaveden nový systém redukce a třídění odpadu a byla rozšířena a zdokonalena odchovna hmyzu.



Odvodňovací a biodiverzitní jezírko



Odpadkový koš na třídění odpad



Larvy potěmníků před zakuklením



Sběr 14-denní produkce hmyzu

Dobrovolníci a návštěvy:

Jako každý rok v záchraném a rehabilitačním centru působilo několik dobrovolníků a proběhlo mnoho návštěv z různých částí světa. Centrum například na několik týdnů navštívila naše kolegyně Louise Fletcher (IUCN SSC Pangolin Specialist Group), navštívili ho také ředitel Zoo Ostrava Petr Čolas, ředitel Zoo Liberec David Nejedlo nebo veterinář Jan Hnízdil, majitel kliniky Animal Clinic v Praze (www.animalclinic.cz), kde byla na stáži koordinátorka veterinární péče a welfare záchraného programu Lucie Čižmářová. Tato klinika programu darovala některá léčiva a autokláv.



Louise Fletcher společně s Lucií a indonéskými asistenty



Návštěva z partnerských zoologických zahrad

Spolupráce s místními vládními agenturami

Indonéská nadace Yayasan Peduli Kelestarian Satwa Liar – PASAL Foundation (v překladu Nadace pro zachování divokých zvířat), která řídí a realizuje záchraný program The Kukang Rescue Program v Indonésii, a místní vládní agentura BBKSDA Severní Sumatra (Úřad pro ochranu přírodních zdrojů), spadající pod Ministerstvo životního prostředí a lesnictví Indonésie, společně v roce 2018 schválili finální návrh nové dohody o spolupráci na ochraně malých savců Sumatry. Realizace této dohody začne v roce 2019.

Vzdělávání a zvyšování povědomí o ochraně zvířat a přírody

V uplynulém roce byly klíčovými vzdělávacími aktivitami osvěta dětí i široké veřejnosti či vznik nové osvětové kampaně Ukradená divočina. Vše, co se ve spojení s těmito činnostmi událo v Indonésii, v České republice i na internetu, je popsáno ve třech podkapitolách níže.

Indonésie:

Výuka v anglicko-environmentální škole se přesunula do budovy, která byla za tímto účelem nově postavena. Tato škola slouží zdarma dětem žijícím v blízkosti záchraného a rehabilitačního centra. Děti odpolední školu navštěvují třikrát týdně, z čehož dvakrát týdně se učí angličtinu a jednou environmentální výuku. Vždy na konci semestru se tradičně koná rozdávání vysvědčení a ocenění nejlepších studentů. Této slavnostní události se vždy účastní mimo studentů samotných také jejich rodiče, všechny učitelky a vedení naší indonéské nadace (dále už jen PASAL Foundation).



Nová budova anglicko-environmentální školy



Rozdávání vysvědčení a ocenění nejlepších studentů

Pro děti z naší školy a jejich rodiče jsme pod vedením koordinátorky osvěty a vzdělávání Novi a asistentek Syfi a Yanti uspořádali výlet do Zoo Siantar. Vypravili jsme celý autobus a výletu se zúčastnilo 51 lidí (31 dětí, 16 rodičů a 4 členové indonéského Kukang týmu). Děti se o zvířatech v zoo a jejich ohrožení učily zábavnou formou, zapisovaly si zajímavosti a hrály různé hry o sladké odměny.



Autobus pro výlet dětí do Zoo Siantar



Výuka dětí z anglicko-environmentální školy v Zoo Siantar

Každý rok 17. srpna slaví celá Indonésie Den nezávislosti. Záchranný program Kukang se do oslav pravidelně zapojuje různou formou. V roce 2018 děti z naší anglicko-environmentální školy slavily společně s jejich učitelkami, které jim nachystaly zábavné aktivity, v rámci kterých se děti věnovaly i ochraně přírody.

Na Sumatře v průběhu roku proběhla prezentace o ilegálním obchodu se zvířaty, domácích mazlíčcích, ochraně outloňů a záchranném programu Kukang pro nové žáky ze zmíněné anglicko-environmentální školy či přednáška o ochraně luskounů a outloňů pro děti v mezinárodní škole v Medanu (www.mismedan.org). Pokračovalo se také v dalších osvětových aktivitách pro místní děti.



Děti slaví Den nezávislosti Indonésie v záchranném centru



Výuka v mezinárodní škole v Medanu

Vedení záchranného programu Kukang se v prosinci vydalo na několik dní do Thajska na ostrov Phuket, kde se pokusilo zdokumentovat nabízení outloňů k vyfocení turistům. Phuket by měl být jedním z míst, kde k těmto nelegálním praktikám dochází nejčastěji. Proběhl každodenní monitoring míst, která jsou na internetu známá tím, že je tam možné narazit na Thajce s outloni (pláže Patong, Karon, Kata, ulice a centrum Patong, oblast kolem pláže Kata atd.). Na pláži Karon se povedlo během dne najít Thajku nabízející outloně k vyfocení. Z celého průzkumu bude v roce 2019 zveřejněno několik výstupů a s pořízeným materiálem se bude dále pracovat.

Česká republika:

Česká část Kukang týmu jako již pravidelně organizovala nebo se zúčastnila mnoha událostí po celé České republice. Díky velkému počtu událostí uvádíme pouze jejich seznam bez dalšího detailního popisu.

Seznam přednášek záchranného programu Kukang v roce 2018

Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra zoologie (The Kukang Rescue Program)

Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra rozvojových a environmentálních studií (The Kukang Rescue Program)

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno (The Kukang Rescue Program)

ZŠ SNP 6, Ústí nad Labem – 6 přednášek (The Kukang Rescue Program)

Zoo Ostrava (The Kukang Rescue Program)

Zoo Jihlava (The Kukang Rescue Program)

Ekofestival Nitra, Slovensko (The Kukang Rescue Program)

Poznej jiné kafe, Centrum Člověka v tísní Langhans v Praze (The Kukang Rescue Program)

Sumatra v ohrožení, Výstaviště Praha Holešovice – 2 přednášky (The Kukang Rescue Program, Ukradená divočina)

Fair party, ČZU v Praze (Ukradená divočina, The Kukang Rescue Program)

In-situ komise Unie českých a slovenských zoologických zahrad, Zoo Olomouc – 3 přednášky (Ukradená divočina, Etický kodex partnerů ochrannářských projektů, EAZA Palm Oil Working Group)

CITESové evergreeny (AOPK ČR), Bohuslavice (Ukradená divočina)

Otazníky kolem CITES 2018, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (Ukradená divočina)

Výjezdní porada krajských úřadů CITES MŽP, Zoo Ostrava (Ukradená divočina)

Global Biodiversity Conservation Conference (GBCC), ČZU v Praze (Ukradená divočina)

Podíl zoologických zahrad při environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě (Zoo Ostrava), Ostrava (Ukradená divočina)



Přednáška na benefiční akci Sumatra v ohrožení



Přednáška Ukradená divočina pro úřady CITES MŽP

Seznam událostí v roce 2018 a místo konání	Druh události
Sumatra v ohrožení, Výstaviště Praha Holešovice	Benefiční akce
Winter Fair Bake Sale, Švédsko - International English School Årsta	Stánek
Den pro outloně váhavé, Zoo Olomouc	Workshop, stánek
Projektový den v Zoo Liberec, Doctrina – Podještědské gymnázium	Stánek
Běh Zoo Ostrava pro lemury, Zoo Ostrava	Účast a podpora
Festival Kolem světa, PVA EXPO PRAHA	Stánek
Festival Kolem světa, Hotel Clarion Praha	Stánek
Narozeniny Zoo Tábor	Stánek
Poznej jiné kafe, Centrum Člověka v tísní Langhans v Praze	Workshop
Zoo Ostrava	Výstava – Ukradená divočina
Zoo Hodonín	Výstava – Ukradená divočina
Zoo Plzeň	Výstava – Ukradená divočina
Zoo Jihlava	Výstava – Ukradená divočina
Zoo Na Hrádečku	Výstava – Ukradená divočina
Zoo Dvorec	Výstava – Ukradená divočina
Zoo Tábor	Výstava – Ukradená divočina
Zoopark Chomutov	Výstava – Ukradená divočina
Zoo Hluboká	Výstava – Ukradená divočina
Krajský úřad Středočeského kraje	Výstava – Ukradená divočina
Dny NATO – Ostrava	Výstava – Ukradená divočina
Global Biodiversity Conservation Conference (GBCC) – ČZU v Praze	Výstava – Ukradená divočina
ZŠ Dobrá	Výstava – Ukradená divočina
ZŠ a MŠ V. Košaře	Výstava – Ukradená divočina
ZŠ A. Hrdličky	Výstava – Ukradená divočina
SŠ technická a dopravní	Výstava – Ukradená divočina
Dům dětí a mládeže Orlová - Lutyně na Karvinsku	Výstava – Ukradená divočina



Kukang stánek na benefiči Sumatra v ohrožení

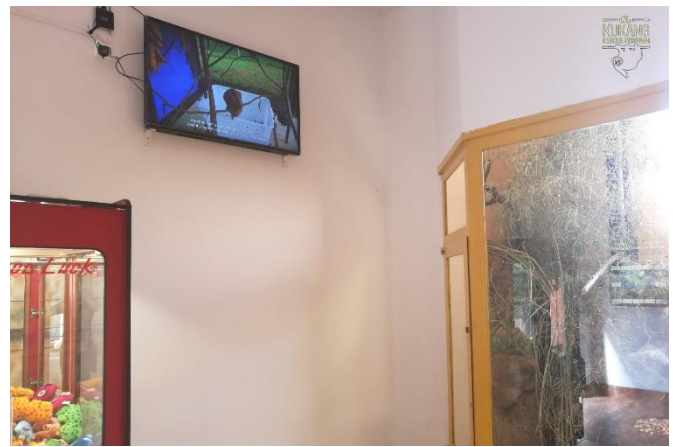


Český Kukang tým a slovenský rapper Suvereno

V Zoo Olomouc byly v několika pavilonech nainstalovány nové televize, kde jsou ve smyčce promítána videa o záchranném programu Kukang. Stejná videa jsou promítána také na obrazovkách v areálu Zoo Ostrava.



Den pro outloně váhavé v Zoo Olomouc



Video záchranného programu Kukang v Zoo Olomouc

Studenti a fotografové na SŠ oděvní a služeb Vizovice (www.souviz.cz) si vybrali našeho plyšového outloně jako třídního maskota, dali mu jméno Vladimír, a založili mu instagramovou stránku. Tento plyšový maskot na škole a mezi rodinami a blízkými studentů šíří myšlenku kampaně I Am Not Your Toy!, tedy že plyšový outloň je na mazlení, ale živé originály určitě ne. Náhled na instagramovou stránku plyšového outloně Vladimíra je k nalezení [zde](#).

Ukradená divočina:

Dne 26. června 2018 The Kukang Rescue Program spolu se Zoo Ostrava oficiálně spustili novou informační kampaň „Ukradená divočina“ (UD) zaměřenou se na problematiku ilegálního obchodu s ohroženými druhy zvířat. Jedná se o první komplexní kampaň v České republice podkrývající přehlížená fakta ilegálního obchodu s divokými zvířaty a částmi jejich těl na území ČR i v celé Evropě. Hlavním nástrojem této kampaně jsou osvětové webové stránky www.ukradenadivocina.org (optimalizované i pro mobilní telefony), dostupné také v anglické verzi (www.stolenwildlife.org). Tyto stránky se věnují komplexní problematice ilegálního obchodu s různými skupinami živočichů a představují také nejčastější důvody tohoto obchodu, mezi které patří například tradiční čínská medicína, obchod s domácími mazlíčky, obchod se suvenýry a další. Web doplňuje i facebooková a instagramová stránka Ukradená divočina – Stolen Wildlife.

Jako druhý pilíř kampaně s cílem přiblížit celou problematiku široké veřejnosti slouží Výstava Ukradené divočiny. Ta byla poprvé nainstalována v červnu 2018 v Zoo Ostrava ve formě stezky a postupně se přidalo mnoho dalších institucí. Stezka sestává z informačních panelů, z nichž každý je tvořen fotografií poukazující na jeden z mnoha problémů, kterého se ilegální obchod se zvířaty a jejich částmi těl týká, včetně informace

o odhadovaném rozsahu daného problému. Zajímavostí je, že všechny exempláře nebo části zvířat na fotografiích, jako je slonovina, nosorožčí rohy, kožešiny kočkovitých šelem, šupiny luskounů aj., byly zabaveny kontrolními orgány v České republice. Tyto panely jsou v elektronické podobě poskytovány všem zájemcům o tisk a vystavení v jejich instituci. Od spuštění kampaně byla Stezka či Výstava Ukradené divočiny realizována, je v tisku nebo se finišují její přípravy hned v 13 českých a slovenských zoologických zahradách, na několika školách, úřadech a dalších institucích. Záhy po svém spuštění kampaně získala záštitu Ministerstva životního prostředí v čele s 1. místopředsedou vlády a ministrem životního prostředí Richardem Brabcem. Spolupráce záchranného programu Kukang a Zoo Ostrava s Ministerstvem životního prostředí na tak důležitém tématu, jakým je ilegální obchod se zvířaty, navíc naplňuje jeden z vytyčených cílů Akčního plánu EU pro boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími druhy. Ukradená divočina vznikla na základě mnohaletých zkušeností vedoucí Oddělení mezinárodní ochrany biodiverzity a CITES České inspekce životního prostředí Pavly Říhové, ve spolupráci s ředitelem Zoo Ostrava Petrem Čolase, terénním zoologem Zoo Ostrava a ředitelem záchranného programu Kukang Františkem Příbrským, terénní zooložkou Zoo Olomouc a fotografkou Lucií Čižmářovou a dalšími členy týmu.



Ukradená divočina, krvavá verze – domácí mazlíčci



Ukradená divočina, nekrvavá verze – slonovina

Tiskové konference pořádané dne 26. června v Zoo Ostrava při příležitosti oficiálního spuštění kampaně se zúčastnilo několik novinářů z České televize, ČTK, Českého rozhlasu, MS Deníku a Práva. Výrazná byla také následující mediální odezva, kdy vzniklo několik reportáží v České televizi:

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10122978233-udalosti-v-regionech-ostava/418231100030626-udalosti-v-regionech/video/629140>

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10253066674-zpravy-ve-12/218411012000626/> (reportáž 15:15-16:50)

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10101491767-studio-ct24/218411058310626/> (reportáž 17:18-24:53)

Seznam článků o Ukradené divočině:

https://www.tyden.cz/rubriky/relax/zvirata/ukradena-divocina-zoo-ostava-upozornuje-na-obchod-se-zviraty_486222.html

<https://www.denik.cz/regiony/zoo-ostava-kampan-ilegalni-obchod-se-zviraty-20180626.html>

<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zoo-ostava-novou-kampani-upozornuje-na-obchod-se-zviraty/1636624>

<https://ekolist.cz/cz/kultura/zpravy-kultura/zoo-ostava-novou-kampani-upozornuje-na-obchod-se-zviraty>

<http://zdravaova.cz/ostavska-zoo-odkryva-prehlizena-fakta-ilegalniho-obchodu-s-divokymi-zviraty/>

<https://www.nase-mesto.cz/ne-nelegalnimu-obchodu-se-zviraty/>

https://relax.lidovky.cz/ukradena-divocina-zoo-ostava-novou-kampani-upozornuje-na-obchod-se-zviraty-1s9-/domaci-mazlicci.aspx?c=A180626_120819_domaci-mazlicci_ape

<http://www.bulvar.cz/ukradena-divocina-zoo-ostava-upozornuje-na-obchod-se-zviraty>

<https://ostrava.rozhlas.cz/ostavska-zoo-novou-kampani-upozornuje-na-ilegalni-obchod-se-zviraty-7557806>

<http://www.vivarista.sk/m/clanky/8687>

<http://www.svetmyslivosti.cz/monitor-tisku/11177-jsme-stejni-vinici-jako-pytlaci-opavsky-a-hlucinsky-denik>
<http://www.24zpravy.com/relax/ukradena-divocina-zoo-ostava-novou-kampani-upozoruje-na-obchod-se-zviraty/204722-zpravy>
https://www.msk.cz/cz/zivotni_prostredi/_ukradena-divocina_-118003/
<http://www.ostava.cz/cs/o-meste/aktualne/ne-nelegalnimu-obchodu-se-zviraty>
<https://www.facebook.com/MinisterstvoZP/posts/1969760089735129>

Významným mediálním výstupem byla zmínka o UD ve **FLASH NEWS** Světové asociace zoologických zahrad a akvárií (WAZA) a také na **facebookových stránkách** WAZY.



Tisková konference k oficiálnímu spuštění kampaně



Ocenění Lucie a Ukradené divočiny v soutěži IPA

Lucie Čižmářová a její série krvavých fotografií ke kampani Ukradená divočina získaly cenu "Honorable Mention 2018" ve významné celosvětové fotografické soutěži International Photography Awards (IPA). Oceněné fotografie a jejich příběh jsou k vidění [zde](#).



Stežka Ukradené divočiny v Zoo Ostrava



Jeden z panelů výstavy Ukradené divočiny

Dne 16. října navíc proběhlo druhé kolo focení nové série fotografií (autorkou je opět Lucie) zabývající se dalšími aktuálními evropskými tématy ohrožení divokých zvířat a ilegálním obchodem s nimi. Focení proběhlo opět v ateliéru SŠ oděvní a služeb Vizovice. Fotky procházejí v současnosti výběrem a úpravou a v roce 2019 budou zveřejněny.

Spolupráce s místními komunitami na Sumatře

Práce anti-konfliktního týmu v předešlých letech vyústila ve vznik publikace s názvem „Jak svou farmu ochránit před zvířaty, a přitom je nechat žít“ (více informací ke vzniku brožury k nahlédnutí v tiskové zprávě [zde](#)). V loňském roce bylo vytištěno 150 těchto brožur, které byly postupně distribuovány několika desítkám vybraných farmářů žijících v blízkosti lesů v několika vytipovaných oblastech. Brožury by díky mnoha užitečným tipům měly farmářům pomoci chránit jejich farmy před vstupem divokých zvířat a minimalizovat škody na úrodě, aniž by farmáři tato zvířata museli zabít. Brožury spolu s Kukang omalovánkami dostaly i děti farmářů, jelikož součástí brožury je vzdělávací část o biologii vybraných druhů živočichů a o ochraně ohrožených druhů žijících v blízkosti farem.



Natisknuté brožury pro farmáře ve třech jazycích



Anti-konfliktní tým rozdává brožury farmářům

V roce 2018 vznikla nová dohoda o spolupráci (MoU) mezi naší indonéskou nadací PASAL Foundation a vesnicí Kuta Male ohledně nového projektu pracovně nazvaného „Projekt třídění a redukce odpadu v Kuta Male“. Cílem projektu je snížit míru znečištění oblasti přiléhající k chráněnému území Gunung Leuser Ekosystem nastavením managementu nakládání s odpady právě ve vesnici Kuta Male (Karo regency). Jedním z hlavních úkolů projektu je seznámit tamní obyvatele všech věkových kategorií se základním principem třídění odpadu a jeho dalším zpracováním a zvýšit jejich povědomí v otázkách znečišťování jedinečného životního prostředí. To by mělo jako další krok přispět k ochraně jedinečné biodiverzity tohoto území s výskytem kriticky ohrožených zvířat, jako je např. orangutan sumaterský, luskoun jávský, outloň váhavý, binturong, siamang a další. V plánu je, že odpady z Kuta Male bude odkupovat, svážet a dále recyklovat organizace Perkumpulan Arta Jaya. S komunitou ve vesnici Kuta Male spolupracuje náš program již delší dobu, neboť právě v této vesnici jsme postavili environmentální knihovnu pro děti a tuto lokalitu zvažujeme jako vhodnou pro vypouštění rehabilitovaných outloňů. Tento nový projekt byl finančně podpořen ze Zoo Ostrava.



Tomáš připravuje sběrné koše na tříděný odpad



Společné zkrášlování sběrných košů na tříděný odpad

Záchranný program Kukang připravuje také rozšíření svých aktivit o projekt zaměřený na podporu produkce ekologicky šetrné Kukang kávy, jejíž distribuce bude podporovat farmáře z místní komunity a současně ochranu místních chráněných a ohrožených druhů zvířat. Na metodice produkce kávy, její distribuci a ochrannářských opatřeních spolupracujeme s další indonéskou nadací SwaraOwa, která na ostrově Jáva již několik let řídí projekt Coffee and Primate Conservation. Náš tým v roce 2018 navštívil základnu organizace SwaraOwa v Yogyakarta, kde se nachází její zpracovna a pražírna kávy. Naopak tým SwaraOwa navštívil naši komunitu v Kuta Male, kde plánujeme aktivity tohoto projektu realizovat. Kromě podpory místní komunity je cílem těchto aktivit ochrana veškeré fauny (vesnicí prosazovaný zákaz lovu zvířat vyjma divokých prasat) v oblasti Kuta Male a zabezpečení oblasti před tím, než dojde k pilotnímu vypuštění rehabilitovaných outloňů.



Návštěva týmu SwaraOwa v komunitě v Kuta Male



Produkce kávy ve vesnici Kuta Male

V rámci shánění finančních prostředků na realizaci našich aktivit na podporu vzdělávání a rozvoje místních komunit jsme zažádali o grant vypsany českým Ministerstvem zahraničních věcí, tzv. „Malý lokální projekt rozvojové pomoci“. Grantová žádost nese název „Support of three communities in northern Sumatra through environmental education, sustainable coffee production and endangered species conservation“ a její realizace proběhne v převážné většině roku 2019.

Vytváření indonéského týmu ochránců zvířat a přírody

Stejně jako zatím každý rok se nám povedlo do našeho Kukang týmu přijmout nové členy ať už na Sumatře, nebo v Evropě. Indonéský tým odvádí dobrou práci a je pravidelně podporován prací početného skvělého týmu převážně z České republiky, ale také z dalších evropských zemí. Jedním z hlavních cílů záchranného programu Kukang je vybudování indonéského týmu, který bude řešit většinu ochrannářských aktivit spojených s outloni a dalšími zvířaty. Jak tento indonéský Kukang tým vypadal v roce 2018, se můžete podívat na příložených fotografiích.



Indonéský Kukang tým v záchranném centru



Indonéský terénní Kukang tým

Indonéska nadace PASAL Foundation zajišťuje pro indonéské zaměstnance pracovní smlouvy včetně sociálního a zdravotního pojištění. Indonéska část Kukang týmu tyto služby v roce 2018 využívala.

Partnerství

Záchranný program Kukang získal v roce 2018 dva nové partnery z řad evropských zoologických zahrad, kterými jsou česká Zoo Hodonín a polská Zoo Wroclaw. Tímto se rozrůstá rodina zoologických zahrad, které podporují snahy programu v boji proti ilegálnímu obchodu se zvířaty a na poli ochrany zvířat (nejen) Indonésie. V současné době je toto partnerství založeno na záštitě, poradenství a finanční i materiální podpoře. Poděkování všem partnerům z řad zoologických zahrad a výzva pro další případné partnery je k náhledu na facebookových stránkách programu [zde](#).



Návštěva Karoliny Nowacké ze Zoo Wroclaw



Děti ze školy s obrázky zvířat darovanými ze Zoo Wroclaw

Záchranný program Kukang a indonéska nadace PASAL Foundation navázaly užší spolupráci také s Velvyslanectvím České republiky v Jakartě. Náš tým se v hlavním městě Indonésie zúčastnil oslavy 100. výročí založení bývalého Československa organizované právě Velvyslanectvím České republiky v Jakartě za přítomnosti velvyslance České republiky pana Ivana Hořka a jeho týmu, ministra obrany České republiky pana Lubomíra Metnara a mnoha dalších speciálních českých, indonéských a zahraničních hostů. Díky této spolupráci a vstřícnému zástupci velvyslance Jakobovi Černému mohla naše nadace zažádat o výše zmíněný grant rozvojové pomoci České republiky.



Jednání s vládní agenturou o spolupráci na ochraně



Oslavy 100. výročí založení bývalého Československa

Navazování nových strategických partnerství i přátelských vztahů je v ochraně přírody velmi důležité. Jednou z klíčových osob, které nás v roce 2018 začaly podporovat, je pan Tony Simampau, ředitel a majitel v současnosti nejpopulárnější a nejkvalitnější zoo v Indonésii Taman Safari Indonesia (TSI). Pan Tony je velmi

aktivním ochráncem přírody v Indonésii, podporuje mnoho projektů a je také zakladatelem nadace [KASI Foundation](#), která na ostrově Jáva staví záchranné a chovné centrum pro ohrožené pěvce Indonésie. Toto centrum je mimo jiné jedním z projektů podpořených kampaní Evropské asociace zoologických zahrad (EAZA) Silent Forest – Asian Songbird Crisis (Ztichlý les – Krize pěvců v jihovýchodní Asii), která je zaměřena na ochranu ohrožených pěvců v oblasti jihovýchodní Asie. V uplynulém roce bylo dále navázáno bližší partnerství s organizací [Little Fireface Project](#), která se zabývá převážně výzkumem outloňů jávských, prací s místními komunitami a vzděláváním na ostrově Jáva. Tento projekt vede vědkyně profesorka Anna Nekaris.

Záchranný program Kukang byl představen členům Prosimian TAGu (skupina odborníků pro poloopice), který spadá pod Evropskou asociaci zoologických zahrad a akvárií (EAZA), na jeho půlročním srazu, který se konal ve dnech 3.-4.5.2018 v Budapešti v Maďarsku. Na tomto srazu se skupina odborníků pro taxon poloopic, jehož oficiálním členem se stal ředitel nadace PASAL Foundation František Příbrský, který zde zastává pozici „Advisor on lorisids and *in situ* conservation in SE Asia“ (v překladu Poradce pro outloňovité a jejich ochranu v JV Asii), domluvila, že pro outloně váhavé, outloně bengálské a outloně malé bude v rámci EAZA vytvořen nový EEP program (European Ex situ Programme). To by mělo v reálu znamenat, že EAZA a evropské zoologické zahrady by těmto druhům a jejich ochraně měly věnovat více pozornosti, než tomu bylo doposud (jak *ex situ*, tedy v lidské péči, tak i *in situ*, tedy v místě přirozeného výskytu těchto zvířat).

Během roku 2018 byl také úspěšně ukončen grant od anglické grantové nadace The Rufford Foundation pro rok 2017/2018 s názvem "Development of The Kukang Rescue Program based on improvement of the rescue and rehabilitation centre, raising awareness of Indonesian students, and capacity building". Tento grant byl již třetím v řadě a podle podmínek byl také posledním, který záchranný program Kukang v této době mohl od The Rufford Foundation obdržet. Spolupráce a podpora trvala tři roky a přinesla mnoho pozitivních výsledků.

Publicita

V uplynulém roce se záchranný program Kukang objevil v několika televizních reportážích, článcích na internetu nebo v tištěných časopisech. Zde je souhrn několika nejdůležitějších mediálních výstupů:

V pořadu Objektív na ČT2 byla odvysílána rozsáhlá reportáž o záchranném programu Kukang a jeho aktivitách v Indonésii. Reportáž natočila zahraniční zpravodajka České televize Barbora Šámalová a kameraman Jan Taimr. Reportáž je k vidění online [zde](#) (čas reportáže je 7:29-17:39) nebo přímo na facebookové stránce Kukang programu i s anglickými titulky [zde](#).

Záchranný program Kukang se objevil i v další reportáži Objektívu na ČT2 s názvem „Česká stopa v Indonésii“, která se věnovala Čechům žijícím na Bali a v Jakartě, firmě Cekindo, organizaci Green-books.org a také záchrannému programu Kukang. Reportáž je k vidění online [zde](#) (čas reportáže je 8:10-21:20).

Další reportáž o záchranném programu Kukang a jeho aktivitách v Indonésii byla odvysílána v pořadu Chcete mě? na ČT2. Reportáž je k vidění online [zde](#) nebo přímo na facebookové stránce Kukang programu i s anglickými titulky [zde](#).

Záchranný program Kukang a jeho tři partnerské zoologické zahrady (Zoo Ostrava, Zoo Olomouc a Zoo Liberec) byly vyzdvíženy v [EAZA Conservation Database Snapshot](#) a na EAZA [ochranářském webu](#) či EAZA [facebookových stránkách](#).

Projekt třídění a redukce odpadu v Kuta Male byl vyzdvížen ve [vydání](#) WAZA NEWS FLASH Světové asociace zoologických zahrad a akvárií (WAZA).

Světovou asociaci zoologických zahrad a akvárií (WAZA) zaujala také nová osvětová kampaň Ukradená divočina – Stolen Wildlife, která se rovněž objevila v jednom díle WAZA NEWS FLASH, [zde](#).

Ve dnech 15.-21.10.2018 jsme s naším partnerským projektem Little Fireface Project oslavili tzv. Slow Loris Outreach Week 2018. Při této příležitosti vytvořil záchranný program Kukang blog o tom, jak se z lovce outloňů stal jejich ochránce a jak je důležité spolupracovat s místními komunitami. K přečtení v angličtině [zde](#).

Informace o zodpovědném cestování a leták ke kampani I Am Not Your Toy! se objevily v nejnovějším čísle PETmedia magazínu. K nahlédnutí online [zde](#).

Článek jedné z našich partnerských zoologických zahrad, Zoo Liberec, nazvaný „Roztomilost outloňů? Jejich domácí chov je krutý, chránit je pomáhá liberecká zoo“, je k náhledu [zde](#).

Nová brožura „Jak svou farmu ochránit před zvířaty, a přitom je nechat žít“ se objevila v několika člancích. Například na webu [webcestovatelu.cz](#), na webu [genusplus.cz](#), na webu [tyden.cz](#), na webu [parlamentnilisty.cz](#), na webu [ekolist.cz](#) nebo na webu [ct24.ceskatelevize.cz](#).

Aktivity The Kukang Rescue Programu jsou pravidelně zmiňovány ve zpravodaji EAZA Prosimian TAGu, jehož „*In situ* plánu na ochranu poloopic“ je Kukang program součástí. V roce 2018 byl zmíněn hned v několika číslech:

- Zpravodaj číslo 7 – Nová brožura pro farmáře a práce našeho anti-konfliktního týmu zabývajícího se konflikty mezi lidmi a divokými zvířaty: [zde](#)
- Zpravodaj číslo 8 – Nový projekt třídění a redukce odpadu v Kuta Male a působení Františka v EAZA Prosimian TAGu: [zde](#)
- Zpravodaj číslo 9 – Začátek nového školního roku v úplně nové anglicko-environmentální škole záchranného programu Kukang a rozdávání brožury „Jak svou farmu chránit před zvířaty, a přitom je nechat žít“ vybraným farmářům na Sumatře: [zde](#)
- Zpravodaj číslo 10 – Osvětová kampaň Ukradená divočina – Stolen Wildlife: [zde](#)

V březnovém vydání roku 2018 populárního cestovatelského a přírodopisného časopisu Koktejl vyšel rozsáhlý článek o ilegálním obchodu s outloni a dalšími zvířaty a o záchranném programu Kukang (více [zde](#)).

Ředitel nadace PASAL Foundation František a koordinátorka veterinární péče a welfare Lucie sepsali dva příspěvky pro připravovanou knihu profesorek Anny-Isoly Nekaris a Anny M. Burrows. Kniha bude zaměřena na téma ochrany, ekologie a evoluce outloňů a potů. Náš program se v této knize bude věnovat outloňům váhavým, převážně ilegálnímu obchodu s nimi a jejich ochraně na Sumatře.

V roce 2018 na Sumatře proběhlo také natáčení dokumentu o aktivitách, které podporuje/realizuje Zoo Liberec. Natáčení řídil dokumentarista Michal Gálík a dokument bude mít premiéru začátkem roku 2019.

Mediální výstupy týkající se kampaně Ukradená divočina jsou uvedeny v příslušné kapitole výše.

Závěrem

Záchranný program Kukang má za sebou další úspěšný rok plný stávajících i nových aktivit. Pozitivní výsledky přinesl systém, kdy aktivity v Indonésii zajišťuje indonéská nadace PASAL Foundation, aktivně podporovaná českou neziskovou organizací The Kukang Rescue Program, z.s. Nadace PASAL Foundation je organizací zajišťující kromě samotných aktivit také právní integritu v Indonésii a The Kukang Rescue Program, z.s. zajišťuje finanční podporu a osvětové aktivity v Evropě.

Členská schůze české organizace The Kukang Rescue Program, z.s. pro rok 2018 se uskutečnila v obci Píšťany u Litoměřic v termínu 17.-19.8.2018., kde se probíraly nezbytné body schůze, rekapituloval se rok 2017 a proběhlo plánování dalších aktivit.

Tým záchranného programu Kukang v roce 2018 také provedl průzkum trhu se zvířaty na Jávě v Jakartě i na Sumatře v Medanu. Na těchto trzích je možné vidět kromě mnoha druhů ptáků také mnoho druhů savců i dalších zvířat. Tento průzkum však opět potvrdil to, že v současné době se outloni (ale i další druhy ohrožených druhů zvířat) na trzích v ulicích objevují jen zřídka a obchod se přesunul na internet, kde hrozí menší riziko dopadení obchodníků.



Makakové jávští a další savci na trhu se zvířaty v Jakartě



Trh se zvířaty Jatinegara, Jakarta

Všechny zmíněné aktivity by nebylo možné uskutečnit bez podpory našich partnerských zoologických zahrad Zoo Ostrava, Zoo Olomouc, Zoo Liberec, Zoo Hodonín a Zoo Wrocław, ale také dalších organizací, jako je například The Rufford Foundation, Česká koalice pro ochranu biodiverzity (CCBC), Koalice proti palmovému oleji, Neotáčej se zády, EAZA Prosimian TAG a mnoho dalších organizací, jejichž seznam je uveden na našich webových stránkách. V roce 2018 záchranný program Kukang získal podporu i od společnosti Cestovatelský obchod, hotelu Holiday Inn Prague Airport či wildlife fotografa Prokopa Pitharta. Všem mnohokrát děkujeme!



Pozdrav dětí z anglicko-environmentální školy



František a Komár

Za všemi aktivitami a událostmi stojí práce a ochota mnoha lidí. Na závěr bychom tedy rádi poděkovali všem členům českého Kukang týmu a dobrovolníkům, kteří pomáhali zrealizovat mnoho aktivit jak v Indonésii, tak i v České republice. Nesmíme zapomenout ocenit také pomoc všech organizátorů, dobrovolníků a partnerů všech uskutečněných akcí a přednášek a všem dalším, kteří nás podpořili finančně, materiálně či věnováním svého času. Naše velké poděkování však patří úplně všem, kteří se svým dílem zapojují do boje proti ilegálnímu obchodu se zvířaty a do ochrany outloňů.



Ing. František Příbrský

Ředitel nadace Yayasan Peduli Kelestarian Satwa Liar

Ředitel The Kukang Rescue Programu

Terénní pracovník Zoo Ostrava

www.kukang.org

